

teatre lliure

medeamaterial

de Heiner Müller

direcció Anatoli Vassíliev

*“L’entonació conté una ideologia,
més que la paraula en si.”*

Teatre Lliure de Montjuïc / del 6 al 8 d'octubre a la Sala Fabià Puigserver

medeamaterial

de **Heiner Müller** direcció **Anatoli Vassíliev**

Escola d'Art Dramàtic del Teatre de Moscou

traducció de l'alemany	Jean Jourdheuil i Heinz Schwarzinger
escenografia	Anatoli Vassíliev i Vladímir Kovaltxuk
vídeo	Aleksandr Xàpotxnikov
vestuari	Vadim Andréiev
il·luminació	Ivan Danítxev
so	Andrei Zatzóssov
caracterització	Marina Lóievskaia

intèrpret	Valérie Dréville
-----------	-------------------------

utilleria **Tatiana Mixlànova** / dicció **Maria Zàikova**

i els equips del **Teatre Lliure**

coproducció **Escola d'Art Dramàtic del Teatre de Moscou i Unió de Teatres d'Europa**

l' Escola d'Art Dramàtic del Teatre de Moscou és membre de la Unió de Teatres d'Europa

espectacle en francès amb fragments subtitulats en català

Al Festival d'Avinyó del 2002, Anatoli Vassílev va presentar la seva versió del mite de *Medea* a partir del text escrit el 1982 pel dramaturg de l'antiga Alemanya de l'Est Heiner Müller. En aquells anys, Müller segueix l'exemple de Brecht i s'interessa particularment pels clàssics i per la recuperació de la tradició. Amb **Medeamaterial**, el seu ús de la tragèdia ja no és tant una metàfora del l'Alemanya del moment com la possibilitat de mesurar la influència *desastrosa* dels mitjans occidentals en el teatre i un intent de renovar l'escriptura dramàtica després de Samuel Beckett i Jean Genet.

Aquest espectacle és també el resultat d'un llarg procés d'experimentació entre aquest reconegut director i pedagog rus hereu de l'escola interpretativa de Stanislavskij i l'actriu francesa Valérie Dréville. Després de més de deu anys de col·laboració tant a la Comédie Française com als tallers de l'Escola d'Art Dramàtic del Teatre de Moscou, sorgeix **Medeamaterial**, un cos nu, una frase que torba l'experiència evident del llenguatge i el desconstrueix en un procés que porta a la liquidació de l'autor.

cendra i furor

En aquest monòleg, Valérie Dréville, actriu formada per Antoine Vitez, retroba un director que li és pròxim fins al punt d'haver passat un any al seu laboratori teatral. En el mètode de Vassíliev *“ja no és a través dels sentiments com l'actor transmet l'obra o el seu paper, sinó a través de la paraula. I si és a través de la paraula, s'ha de trobar la manera de parlar. Tot el treball parteix d'aquí”*, explica qui també va encarnar l'Electra de Sòfocles.

“Medeamaterial és sobretot un treball. No es fixa mai, sempre ha d'estar en procés, en experiència. És una experiència! Perquè ho sigui per a l'espectador, ho ha de ser per a mi. Perquè tot es torna a posar en qüestió i gairebé puc dir que les funcions, per a mi, són assaigs.”

Amb Valérie Dréville, Medea irradia furor i dolor, troba ressonàncies esqueixadores en un estira i arronsa entre l'humà i l'inhumà. Medea traïda, despullada, perduda, consagra un ritual de dona repudiada i de mare infanticida. *“La paraula és acte, com en un ritual màgic”*. És encantament i s'inscriu en la realitat. La paraula és la gran força de Medea, li permet tornar-se ella mateixa perquè n'ha estat privada des del moment que va trair la seva pàtria, el seu poble, la seva família: se'n va anar amb Jasó en una mena d'il·lusió. Aquí, retroba la realitat.

Raymond Paulet

anatoli vassíliev

Director, compta amb un lloc ben merescut en la història del teatre del segle xx. Nascut el 1942 a Danilovka (Rússia), el 1968 va entrar a l'Institut Estatal d'Art Dramàtic Lunatxarski de Moscou, on va estudiar amb Andréi Popov i Maria Knebel, alumnes de Konstantin Stanislavskij. El 1973 dirigeix *Solo per a un rellotge amb campanades* d'Osvalk Zagradnik, amb actors exalumnes de Stanislavskij i Nemirovitx-Dantxenko. Coneix llavors l'escenògraf Igor Popov, amb qui encara treballa. El 1978 aconsegueix el seu primer gran èxit amb *El primer retrat de Vassa Zheleznova*, de Maksim Gorki i *La dona adulta de l'home jove*, de Viktor Slavkin, muntatge amb el qual ja es forma el nucli del que serà la seva companyia, on desenvolupa els principis fonamentals de la seva activitat artística: *"he comprès que el teatre no és només que agafes una obra, tries els actors i en surt un espectacle. S'han de triar temes, inventar gran quantitat de composicions inútils i buscar en el si de composicions i assaigs dels temes donats l'única variant de la representació futura."*

El 1982 Iuri Lubimov el convida a treballar al Teatre Tangaka i el 1985 hi estrena *El cercol*, de Viktor Slavkin, que va ser escollit millor espectacle de la temporada 1985-1986 i va anar de gira per bona part de les capitals europees. Dos anys més tard funda l'Escola d'Art Dramàtic de Moscou i presenta *Sis personatges en cerca d'autor* de Luigi Pirandello, qualificat de sublim per Antoine Vitez, que acaba de consolidar la seva trajectòria europea. Vitez el convida el 1992 a col·laborar amb la Comédie Française, on entra en contacte amb Valérie Dréville. Els seus espectacles posteriors es van distanciant paulatinament de les ensenyances stanislavskianes per tendir a la filosofia, la metafísica i l'espiritualitat. Destaquen, entre d'altres, les posades en escena d'*Amfitrió* de Molière (1994), *Les lamentacions de Jeremies* (1996), *K**** (1999) i *Mozart i Salieri* d'A. S. Puixkin. El 2001 l'Escola d'Art Dramàtic del Teatre de Moscou entra a formar part de la Unió de Teatres d'Europa (UTE) i Vassílev estrena *Medeamaterial* de Heiner Müller, amb Valérie Dréville, durant la III Olimpíada Internacional de Teatre de Moscou. L'espectacle es presenta l'any següent al Festival d'Avinyó, on obté el reconeixement internacional.

Anatoli Vassíliev també ha publicat diversos llibres, com ara *À propos de "Bal Masqué" de Mikhaïl Lermontov*, *Szinhazi Fuga*, *Sept ou huit leçons de théâtre*, *Ione e Menone di Platone* o *A un unico lettore*. La seva trajectòria professional compta a més amb diversos premis. Recentment, aquest mateix any, ha estat nomenat Cavaller de l'Ordre des Palmes Académiques.

valérie dréville

Actriu formada a l'École de Chaillot, amb Antoine Vitez, Yannis Kokkos, Aurélien Recoign i Georges Aperghis, i al Conservatori Nacional Superior d'Art Dramàtic, amb Claude Régy, Gérard Desarthe i Daniel Mesguisch.

Des del 1984 a treballat com a actriu una trentena de muntatges, majoritàriament de textos clàssics, signats per Antoine Vitez, Jean-Pierre Vincent, Lluís Pasqual, Luc Bondy o el mateix Anatoli Vassíliev, entre d'altres.

Pensionnaire de la Comédie Française, Dréville col·labora amb Vassíliev des del 1992 i ha realitzat diversos tallers amb ell, tant a França com a l'Escola d'Art Dramàtic del Teatre de Moscou.

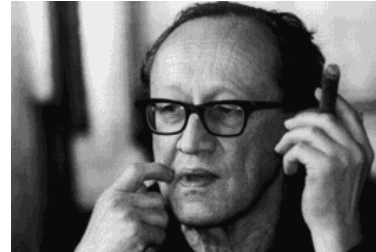
Ha treballat també en cinema i televisió, amb noms tan il·lustres com Jean-Luc Godard, Alain Resnais o Gérard Dépardieu.

heiner müller

Eppendorf 1929 - Berlín 1995

Figura emblemàtica de l'escena teatral europea de la segona meitat del segle xx. La seva obra, una vintena de peces, es basteix sobre les ruïnes de la segona postguerra mundial. Müller construeix els seus textos de fragments escrits en diverses èpoques i residus d'història, i planteja la

confrontació de l'home davant la mort a través de metàfores extretes de la guerra, l'erotisme i la malaltia. La carn i la sang són les matèries de l'home i de la història. Sobre la situació històrica d'Alemanya, escriu: "*Entre nosaltres creix un mur, mira el que creix damunt d'aquest mur. (...) Visc al cor de l'abscés per on la història, traient totes les urpes, pot tornar a saltar al rostre d'Europa*".

Els seus primers textos són una crítica de l'Alemanya de l'Est, però a mesura que passen els anys s'interroga cada cop més sobre la modernitat per mitjà dels textos clàssics. Aquest acostament és per a ell com un diàleg amb els morts: les seves rescriptures uneixen passat i present, reconnecten circuits interromputs i mediten sobre els reptes vitals que contenen per tal de reactivar les possibilitats latents d'aquests textos. La major part de la seva obra ha estat presentada a París per directors tant reconeguts com Mathias Langhoff o Bernard Sorel i, sobretot, per Jean Jourdheuil. El 1979 Jourdheuil va iniciar la difusió europea de l'autor traduint i dirigint *Hamletmaschine* i *Mauser*, i promovent l'edició dels seus textos.

A partir dels anys vuitanta Müller comença a dirigir els seus propis textos. El 1992 entra a formar part de l'equip de direcció del Berliner Ensemble. Els darrers anys de la seva vida la seva obra a suscitat l'interès de figures com Patrice Chéreau o Bob Wilson, i també de l'àmbit musical, com és el cas del grup de rock Einstürzende Neubauten o de Heiner Goebbels.